

Pradžia>Pinigai ir piniginiai reikalavimai>Europos mokėjimo įsakymas**Europos mokėjimo įsakymas**

Čekija

1 Ar numatyta mokėjimo įsakymo procedūra?

Be Europos mokėjimo įsakymo procedūros, kuri reglamentuojama 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1896/2006, nustatančiu Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, Čekijoje yra dar trijų rūšių panašios procedūros: mokėjimo įsakymo procedūra, elektroninio mokėjimo įsakymo procedūra ir įsakomųjų vekselių arba čekių mokėjimo įsakymo procedūra (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 172–175 straipsnių nuostatos (čėk. *občanský soudní řád*)).

1.1 Procedūros taikymo sritis

Mokėjimo įsakymą galima išduoti net jei nėra aiškaus ieškovo prašymo, remiantis ieškiniu, kuriame reikalaujama įvykdyti pareigą, susijusią su gautina suma, jeigu teisė kyla iš nurodytų faktų ir ieškovas ją patvirtina dokumentais. Teismas visada turi priimti sprendimą, ar jis bylą nagrinės priimdamas mokėjimo įsakymą; jeigu teismas nepriima mokėjimo įsakymo, jis nusprendžia surengti posėdį. Mokėjimo įsakymas negali būti išduodamas, jeigu jis turi būti įteikiamas užsienyje esančiam atsakovui, arba jeigu atsakovo buvimo vieta nežinoma (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 172 straipsnio 2 dalis). Elektroninis mokėjimo įsakymas gali būti išduodamas tik ieškovo prašymu ir pateikiamas naudojant specialią elektroninę formą ir pasirašomas patvirtintu elektroniniu parašu, jeigu reikalaujama gautina suma neviršija 1 000 000 CZK (Čekijos kronų); į gautiną sumą neįskaičiuojami papildomi mokėjimai. Elektroninis mokėjimo įsakymas negali būti išduodamas, jeigu jis turi būti įteikiamas užsienyje esančiam atsakovui, arba jeigu atsakovo buvimo vieta nežinoma (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 174a straipsnio 3 dalis).

Įsakomojo vekselio arba čekio mokėjimo įsakymu gali būti patvirtinamos dėl įsakomojo vekselio arba čekio atsirandančios teisės. Jei tenkinami oficialūs reikalavimai, teismas įpareigojamas priimti sprendimą supaprastinto proceso tvarka išduodamas įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymą. Įsakomojo vekselio arba čekio mokėjimo įsakymas gali būti išduodamas tik ieškovo iniciatyva ir jis gali būti išduodamas net jeigu jį reikia įteikti užsienyje. Įsakomojo vekselio arba čekio mokėjimo įsakymas atsakovui gali būti įteikiamas tik asmeniškai; pakaitinės įteikimo formos negali būti taikomos.

Europos mokėjimo įsakymo procedūros tikslas – išieškoti neginčytinas tam tikro dydžio gautinas pinigines sumas. Ieškinio dėl Europos mokėjimo įsakymo išdavimo metu turi būti suėjęs neginčytinos gautinos piniginės sumos sumokėjimo terminas. Norint pareikšti ieškinį, reikia užpildyti A formą, kurioje pateikiama visa informacija apie šalį ir reikalavimo pobūdį ir dydį. Teismas peržiūri prašymą ir, jei forma yra užpildyta tinkamai, turėtų per 30 dienų išduoti Europos mokėjimo įsakymą.

1.1.1 Kokių rūšių reikalavimams ši procedūra taikoma (pvz., tik piniginiams reikalavimams, tik iš sutarčių kylančioms reikalavimams ir t. t.)?

Mokėjimo įsakymo, elektroninio mokėjimo įsakymo arba Europos mokėjimo įsakymo forma sprendimai gali būti priimami tik dėl gautinų piniginių sumų. Įsakomojo vekselio arba čekio mokėjimo įsakymas gali būti išduodamas tik dėl finansinių įsipareigojimų, atsirandančių dėl įsakomojo vekselio arba čekio, įvykdymo.

1.1.2 Ar yra nustatyta didžiausia reikalavimo suma?

Elektroninio mokėjimo įsakymo atveju taikoma maksimali 1 000 000 CZK (įskaitant papildomas sumas) riba; Europos mokėjimo įsakymui arba įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymui maksimali riba netaikoma.

1.1.3 Ar privaloma taikyti šią procedūrą?

Mokėjimo įsakymo procedūra nėra privaloma; ieškovas gali reikalauti savo piniginės sumos išskeldamas įprastą civilinę bylą. Tačiau jeigu ieškovas pareiškia įprastą ieškinį, kuriame gautina suma atitinka mokėjimo įsakymo išdavimo reikalavimus, teismas gali išduoti mokėjimo įsakymą, net jeigu ieškovas to aiškiai neprašė. Elektroninė mokėjimo įsakymo forma, Europos mokėjimo įsakymas ir įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymas gali būti išduodami tik ieškovo prašymu.

1.1.4 Ar galima taikyti procedūrą, jeigu atsakovas gyvena kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje?

Mokėjimo įsakymas arba elektroninis mokėjimo įsakymas negali būti išduodamas, jeigu jis turės būti įteikiamas užsienyje gyvenančiam atsakovui. Tokiu atveju teismas rengia bylą pagal įprastas civilinių bylų taisykles.

Jeigu Čekijos teismo arba kitos valstybės narės teismo išduotas Europos mokėjimo įsakymas turi būti įteikiamas Čekijoje, jis turi būti įteikiamas atsakovui asmeniškai; pakaitinės įteikimo formos neleidžiamos (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 174b straipsnio 1 dalies nuostatos).

1.2 Kompetentingas teismas

Sprendimą dėl mokėjimo įsakymo arba elektroninio mokėjimo įsakymo priima teritorinę jurisdikciją turintis apylinkės teismas (čėk. *okresní soud*). Sprendimą dėl įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymo visada priima apygardos teismas (čėk. *krajský soud*) (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 9 straipsnio nuostatos). Dėl jurisdikcijos pareikšti ieškinį dėl Europos mokėjimo įsakymo išdavimo žr. 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006, nustatančio Europos mokėjimo įsakymo procedūrą, 6 straipsnį.

1.3 Formos reikalavimai

Mokėjimo įsakymui arba įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymo išdavimui netaikoma jokia standartizuota forma.

Teismas gali išduoti mokėjimo įsakymą ieškovui to aiškiai neprašant; tai netaikoma elektroniniams mokėjimo įsakymams ir įsakomojo vekselio ir čekio mokėjimo įsakymams.

Todėl ieškinys arba prašymas išduoti mokėjimo įsakymą arba įsakomojo vekselio arba čekio mokėjimo įsakymą turi atitikti bendruosius teismui teikiamo dokumento reikalavimus – jeigu pateikiant pareiškimą pagal įstatymą nereikalaujama pateikti jokios kitos informacijos, pareiškime turėtų būti aiškiai nurodomas teismas, kuriam jis adresuotas, pareiškimą teikiantis asmuo, susijęs klausimas ir reikalavimai, be to, pareiškimas turi būti pasirašytas nurodant datą. Pareiga pasirašyti ir nurodyti datą netaikoma elektronine forma teikiamiems pareiškimams, kurių formatas atitinka konkrečias nuostatas. Teikiamas pareiškimas turi būti rašytinis ir jis gali būti teikiamas popierine arba elektronine forma per viešą duomenų tinklą arba siunčiamas faksu (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 42 straipsnio 1 ir 4 dalių nuostatos). Išsiuntus pareiškimą elektronine forma arba faksu, per tris dienas turi būti pateikiamas originalas arba tokios pat formuluotės rašytinis pareiškimas. Šis reikalavimas netaikomas elektroniniams pareiškimams, kuriuose yra elektroninis parašas, pagrįstas patvirtintu sertifikatu, kurį išdavė akredituotas paslaugų teikėjas (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 42 straipsnio 3 dalies nuostatos). Prašymą išduoti elektroninį mokėjimo įsakymą galima pateikti tik naudojant nustatytą elektroninę formą (formą galima rasti internete – <https://www.justice.cz/>). Be bendrųjų reikalavimų (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 42 straipsnio 4 dalies nuostatos), prašyme taip pat turi būti nurodomi šalių vardai,

pavardės ir adresai, taip pat šalių asmens kodai arba identifikaciniai numeriai (priklausomai nuo konkretaus atvejo) (įmonės pavadinimas arba juridinio subjekto pavadinimas ir registruota buveinė, identifikacinis numeris, nurodoma valstybė ir atitinkamas valstybės organizacinis vienetas, kuris jai atstovauja teisme) ir, jei tinkama, taip pat jų atstovų vardai ir pavardės, esminių faktų santrauka, ir nurodomi įrodymai, kuriuos siūlo ieškovas, taip pat aiškiai išdėstomi reikalavimai (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 79 straipsnio 1 dalies nuostatos). Prašyme taip pat turi būti nurodyta asmens gimimo data, juridinio asmens identifikacinis numeris arba verslą vykdančio fizinio asmens identifikacinis numeris (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 174a straipsnio 2 dalies nuostatos). Prašymą ieškovas turi pasirašyti sertifikuotu elektroniniu parašu naudodamas patvirtintą sertifikatą, kurį išdavė sertifikuotas paslaugų teikėjas.

Norint pateikti prašymą išduoti Europos mokėjimo įsakymą, reikia užpildyti 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006 I priede pateiktą A formą. Formoje turi būti pateikta visa informacija apie šalis ir reikalavimo pobūdį bei dydį.

1.3.1 Ar privaloma naudoti standartinę formą? (Jeigu taip, kur tą formą galima gauti?)

Taikoma tik išduodant elektroninį mokėjimo įsakymą. Formą galima rasti internete (<https://www.justice.cz/>). Prašymą ieškovas turi pasirašyti sertifikuotu elektroniniu parašu naudodamas patvirtintą sertifikatą, kurį išdavė sertifikuotas paslaugų teikėjas. (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 174a straipsnio nuostatos). Dėl formalių reikalavimų, kurių reikia laikytis pateikiant prašymą išduoti Europos mokėjimo įsakymą, žr. 1.3 klausimą.

1.3.2 Ar būtina turėti advokatą?

Ne.

1.3.3 Kaip išsamiai reikia aprašyti reikalavimo pagrindą?

Mokėjimo įsakymas arba elektroninis mokėjimo įsakymas gali būti išduodamas tik jeigu reikalaujama teisė kyla iš ieškovo nurodytų ir dokumentais pagrįstų faktų (žr. 1.3.4 klausimą). Išvada, kad reikalaujama teisė kyla iš ieškovo nurodytų faktų, daroma atsižvelgiant į esminių faktų aprašymą, kurie yra pakankamai pagrįsti pridėtais įrodymais ir kurie leidžia teismui atlikti ieškovo byloje nurodytų faktų teisinį nagrinėjimą. Turi būti nurodomos visos bylos aplinkybės, kad būtų galima įvertinti, kurią teisėtą teisę reikalaujama apginti (kuris norminis teisės aktas turi būti taikomas); be to, ieškovas privalo nurodyti visus faktus, kurie pagal teisės aktą yra svarbūs sukuriant, keičiant arba nutraukiant teises ar pareigas, ir visi šie faktai turi būti tinkamai patvirtinti įrodymais.

Su įsakomojo vekselio arba čekio mokėjimo įsakymo išdavimu susijusioje procedūroje reikalaujama, kad ieškovas pateiktų įsakomojo vekselio arba čekio originalą, kurio autentiškumu galima pagrįstai neabejoti, ir kitus dokumentus, kurių reikalaujama teisei įgyvendinti.

1.3.4 Ar reikia pateikti rašytinius įrodymus, pagrindžiančius reikalavimą? Jeigu taip, kokie dokumentai priimtini kaip įrodymai?

Taip. Kaip matyti iš bylos pobūdžio, turi būti pateikiami patvirtinamieji dokumentai, kuriais patvirtinama ieškovo reikalaujama teisė. Jei prašoma išduoti elektroninį mokėjimo įsakymą, patvirtinamieji dokumentai turi būti pridėti elektronine forma. Prie prašymo išduoti įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymą būtina pridėti įsakomojo vekselio arba čekio originalą. Ieškovo teisės naudoti įvairias įrodinėjimo priemones taikymo sritis nėra ribojama.

1.4 Prašymo atmetimas

Jeigu mokėjimo įsakymo negalima išduoti, teismas nepanaikins prašymo išduoti įsakymo, bet taikys įprastas civilinio proceso taisykles (visų pirma jis surengs teismo posėdį). Mokėjimo įsakymo negalima išduoti, jeigu ieškovas nereikalauja sumokėti gautinos pinigų sumos, jeigu nežinoma atsakovo buvimo vieta arba jeigu mokėjimo įsakymas turi būti įteikiamas užsienyje esančiam atsakovui.

Teismas atmes prašymą išduoti elektroninį mokėjimo įsakymą, jeigu jame nėra pagal įstatymus reikalaujamos informacijos arba jeigu jis yra nesuprantamas arba neaiškus ir dėl tokių trūkumų jo negalima toliau nagrinėti. Šiuo atveju teismas neprašo ieškovo ištaisyti arba papildyti savo pareiškimo.

Jeigu prašymo išduoti įsakomojo vekselio arba čekio mokėjimo įsakymą negalima patenkinti, teismas surengs teismo posėdį.

1.5 Apskundimas

Teismas nepriims sprendimo, kuriuo panaikinamas mokėjimo įsakymas, elektroninis mokėjimo įsakymas arba įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymas; todėl klausimas dėl nutarties, kuria panaikinamas mokėjimas, apskundimo nėra aktualus.

1.6 Prieštaravimas

Siekiant ginčyti mokėjimo įsakymą arba elektroninį mokėjimo įsakymą, galima pateikti prieštaravimo pareiškimą. Atsakovas per 15 dienų nuo mokėjimo įsakymo arba elektroninio mokėjimo įsakymo įteikimo jam dienos gali pateikti prieštaravimo pareiškimą. Prieštaravimo pareiškimas, kuriuo ginčijamas elektroninis mokėjimo įsakymas, taip pat gali būti pateikiamas naudojant elektroninę formą, pasirašytą sertifikuotu elektroniniu parašu. Prieštaravimo pareiškime reikia nurodyti priežastis, tačiau jis turėtų atitikti bendruosius teismui teikiamo pareiškimo reikalavimus, t. y. jis turi būti pasirašytas nurodant datą ir iš pareiškimo turėtų būti akivaizdu, kuriam teismui jis skirtas, kas teikia pareiškimą, su koku klausimu jis yra susijęs ir ko prašoma.

Prieštaravimai, kuriais ginčijamas įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymas, gali būti pateikiami per 15 dienų nuo įsakymo įteikimo. Savo prieštaravimuose atsakovas privalo nurodyti visus įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymo aspektus, kuriems jis prieštarauja.

Europos mokėjimo įsakymo procedūroje atsakovas gali arba sumokėti reikalaujamą sumą, arba ginčyti reikalavimą per 30 dienų šiuo tikslu pateikdamas prieštaravimo pareiškimą Europos mokėjimo įsakymą išdavusiam teismui; rengdamas prieštaravimo pareiškimą, atsakovas naudoja 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1896/2006 nustatytą F formą. Tuomet byla perduodama bendrosios kompetencijos civiliniams teismams, kuriuose ji nagrinėjama pagal nacionalinės teisės aktus.

1.7 Prieštaravimo pasekmės

Net jei per nustatytą terminą prieštaravimo pareiškimą pateikia tik vienas atsakovas, mokėjimo įsakymas arba elektroninis mokėjimo įsakymas yra panaikinamas visas, teismas surengia posėdį ir procedūra tęsiama pagal įprastas civilinio proceso taisykles.

Jeigu atsakovas per nustatytą terminą pateikia prieštaravimus dėl įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymo, teismas taip pat surengia posėdį, kad priimtų sprendimą dėl jų. Priklausomai nuo prieštaravimo procedūros rezultato teismas klausimą išspręsdžia priimdamas sprendimą ir palieka galioti įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymą (nustatoma, kad prieštaravimai buvo nepagrįsti) arba savo sprendimu panaikina dalį arba visą mokėjimo įsakymą (nustatoma, kad prieštaravimai buvo iš dalies arba visiškai pagrįsti). Šį teismo sprendimą galima apskųsti. Kitaip nei prieštaravimo pareiškimas dėl mokėjimo įsakymo arba elektroninio mokėjimo įsakymo, įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymas nėra panaikinamas pateikiant prieštaravimus.

1.8 Prieštaravimo nepareiškimo pasekmės

Mokėjimo įsakymas, elektroninis mokėjimo įsakymas ir Europos mokėjimo įsakymas, kurie nebuvo ginčijami pateikiant prieštaravimo pareiškimą, turi vykdytino teismo sprendimo galią. Jeigu atsakovas nepateikia prieštaravimų dėl įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymo arba atsiima tokius prieštaravimus, tai taip pat reiškia, kad toks mokėjimo įsakymas turi vykdytino teismo sprendimo galią.

1.8.1 Kokius veiksmus reikia atlikti norint gauti vykdytiną sprendimą?

Gavęs prašymą, teismas į mokėjimo įsakymą, elektroninį mokėjimo įsakymą arba įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymą įrašys sąlygą dėl jo teisinės galios. Mokėjimo įsakymas, kuriame įrašytos tokios sąlygos, yra vykdytinas dokumentas.

Bylose, susijusiose su Europos mokėjimo įsakymu, jei atsakovas nepateikia prieštaravimo pareiškimo iki nustatyto termino, Europos mokėjimo įsakymas automatiškai tampa vykdytinu. Vykdomo veiksmai atliekami pagal nacionalines valstybės narės, kurioje turi būti vykdomas Europos mokėjimo įsakymas, taisykles ir procedūras.

1.8.2 Ar šis sprendimas yra galutinis, ar atsakovas gali jį apskųsti?

Nėra jokių įprastų teisių gynimo priemonių, kuriomis būtų galima ginčyti mokėjimo įsakymą, elektroninį mokėjimo įsakymą arba įsakomojo vekselio (čekio) mokėjimo įsakymą, dėl kurio nebuvo pateiktas prieštaravimo pareiškimas ir kuris turi vykdytino teismo sprendimo galią. Įstatyme nustatytais atvejais atsakovas gali pasinaudoti tik išimtinėmis teisių gynimo priemonėmis, t. y. ieškiniu dėl suklaudinimo, o jei mokėjimo įsakymas yra vykdytinas, taip pat galima pareikšti ieškinį dėl bylos atnaujinimo (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 228 straipsnio 2 dalies ir 229 straipsnio 2 dalies nuostatos). Jei, pasibaigus 30 dienų terminui, per kurį galima pateikti prieštaravimo pareiškimą dėl Europos mokėjimo įsakymo, nepateikiamas toks pareiškimas, atsakovas gali prašyti peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą pagal 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006 20 straipsnį. Jurisdikciją nagrinėti prašymus peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą priklauso šį įsakymą išdavusiam teismui. Prašymas peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą yra vienintelė teisių gynimo priemonė, kuria atsakovas gali pasinaudoti vykdytino Europos mokėjimo įsakymo atžvilgiu valstybėje, kurioje buvo išduotas mokėjimo įsakymas. Sprendimas (nutartis) dėl prašymo peržiūrėti Europos mokėjimo įsakymą įteikiama ieškovui ir atsakovui (Civilinio proceso kodekso įstatymo Nr. 99/1963 174b straipsnio 2 ir 3 dalies nuostatos).

Susijusios nuorodos

<https://www.justice.cz/>

Paskutinis naujinimas: 15/06/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.